

TIKĖJIMO TIESŲ TILTAI

Metų sukaktys

Sukanka 95-eri metai, kai Basūnų kaime, Želvos apylinkėje, Ukmergės rajone, 1927 m. lapkričio 1 d. gimė Alfonsas Matulis, gydytojas reumatologas, habilituotas biomedicinos mokslų daktaras. Mirė 2017 m. gruodžio 27 d. Vilniuje.

***

Sukanka 125-eri metai, kai Barboriškių kaime, Veprių valsčiuje, Ukmergės apskrityje, 1897 m. lapkričio 1 d. gimė Vincas Šarka, teisininkas. Mirė 1977 m. spalio 3 d. Detroite.

***

Sukanka 50 metų, kai Ukmergėje 1972 m. lapkričio 4 d. gimė Egidijus Darulis, poetas, muzikantas, tapytojas, skulptorius, grafikas.

***

Sukanka 190 metų, kai Bartkūnų kaime, Vaitkuškio valsčiuje, Ukmergės apskrityje, 1832 m. lapkričio 4 d. gimė Ksaveras Gujis, knygnešys. Platino lietuvišką spaudą Ukmergės rajono Žemaitkiemio ir Lyduokių apylinkėse. Mirties data nežinoma.

***

Sukanka 70 metų, kai Jekaterinburge, Rusijoje, 1952 m. lapkričio 6 d. gimė Vytautas Grušauskas, inžinierius. 1975–1998 m. dirbo Ukmergėje, 1997–1998 m. – Ukmergės rajono meras.

***

Sukanka 130 metų, kai Knyzlaukio kaime, Veprių valsčiuje, Ukmergės apskrityje, 1892 m. lapkričio 7 d. gimė Ignas Sakalas (Sakalauskas), žurnalistas, redaktorius, filatelistas. Mirė 1976 m. Čikagoje, JAV.

**Ukmergės
Vlado Šlaito viešosios
bibliotekos inf.**

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Laiškas mokytojui

Mielas Mokytojau,

Mudu esame tos pačios lietuvių tautos vaikai, abu mus riša ne tik kraujas, kalba ir paveldėta kultūra, bet ir rūpestis tautos ateitimi. Tautos ateitis – mūsų vaikai. Mudu abu su viltimi, rūpesčiu ir meile žvelgiame į juos. Aš į savo vaikus, Tu – į savo, į mano, į daugelio kitų, kurie kiekvieną dieną susirenka į klasę. Nuo to, ką duosime šiems vaikams, kaip paruosime juos gyvenimui, kokius žmones iš jų suformuosime, priklausys mūsų tautos ateitis. Todėl didžiulė atsakomybė už jų ateitį gula ant mūsų pečių.

Jausdamas didelę atsakomybę ir gerai suprasdamas tėvo pareigas, aš stengiuosi savo vaikams nuo pat mažens įdiegti tuos principus, kurie visą gyvenimą padėtų išlikti jiems teisingais, dorais ir tvirtais žmonėmis. Tuos principus aš esu gavęs iš savo tėvų, patikrinęs ir sutvirtinęs gyvenimo patirtimi, apsvairstęs ir apgalvojęs savo protu, apsisprendęs už juos pagal savo sąžinę. Tai, ką laikau geru ir reikalingu, esu sąžinės įpareigotas perduoti ir savo vaikams. Iš kitos pusės, turiu tam ir teisę. Mes, tėvai, vaikus pašaukėme į gyvenimą, mes juos auginame, rengiame, maitiname, slaugome susirgusius.

Niekas nedraudžia man savo vaikus rengti tuo ar kitu drabužiu, niekas neklaido maitinti tuo maistu, kuris, mano nuomone, vaikui reikalingas. Tad niekas neturi teisės drausti, neleisti ar kliudyti perduoti vaikams ir tuos idėjinius ar moralinius principus, kurie, mano įsitikinimu, žmogui reikalingiausi! Aš žinau, kad negalima meluoti, vogti, apgauti, žudyti. Šį įsitikinimą aš stengiuosi įdiegti

ir vaikams. Žinau, kad gera yra dorai elgtis, būti teisingam, mylėti artimą – šitai noriu įtikinti ir savo vaikus. Taip pat žinau, kad, norint išlikti garbingu žmogumi, reikia kovoti su savo silpnybėmis, ydomis, išorinėmis pagundomis. Tai kovai aš ruošiu savo vaikus. O iš gyvenimo patirties esu įsitikinęs, kad tokia kova sėkmingiausia būna tuomet, kai žmogus jaučia atsakomybę ne tik prieš žmones, bet ir prieš Dievą, kai įsitikinęs, kad jo veiksmai ir poelgiai turi ne tik laikiną, praeinančią, bet ir amžiną vertę, kada klausio ne tik įstatymų, bet ir savo sąžinės balso. Todėl laikau būtina pareiga savo vaikus auklėti religiskai ir nenoriu, kad šią pareigą atliekant man kas nors kliudytų. Be to, ir Tu, mokytojau, tvirtini, kad tėvai turi pareigą vaikus auklėti...

Savo vaikus aš auklėju ne vienas. Iš namų aš juos leidžiu į mokyklą. Ten juos auklėti pavedu Tau.

Bet noriu, kad Tu pratęstum mano darbą, o ne jį griautum. Aš noriu, kad Tu mano vaiko protą apginkluotum mokslo žiniomis, išmokytum jomis naudotis gyvenime. Toks, mano nuomone, turėtų būti mokyklos tikslas. Tačiau man labai skaudu, kad Tu, užuot stąšęs, imi griauti. Užuot objektyviai teikęs mokslo žinias, įvairių jo sričių pagrindus, imi niekinti mano ir mano vaiko įsitikinimus. Mano įsitikinimus Tu vadini religiniais prietarais, mano auklėjimą – prievarta, o savo prievarta brukamą ateizmą laikai laisvu ir normaliu dalyku. Tu nevertini mano įsitikinimų – palik juos ramybėje, kaip aš nepuolu ir neniekinu tavųjų. Mokyk mano vaiką skaityti, rašyti, aiškink matematikos taisykles ir fizikos dėsnius, bet nekreipk šių dalykų tendencingai prieš tuos principus, kuriuos gerbiu aš ir

mano vaikas. Objektyvių mokslo faktų aš nebijau, bet nenoriu, kad Tu juos pateiktum iškreiptai ir tendencingai, vien tam, kad įpirštum mano vaikui svetimą pasaulėžiūrą. Tada, kai Tu puoli mano ir mano vaiko įsitikinimus, Tu panaudoji ne tik atitinkamai nukreiptą dėstomąją medžiagą. Tu ir užklausinėje veikloje ieškai būdų, kad iš mano vaiko sąmonės galėtum išrauti tai, ką aš ten esu įdiegęs. Tu, nežūrėdamas mano norų, verti stoti į pionierių ar komjaunimo organizacijas, į ateistų būrelį. Tu jo įsitikinimus pajauki sienlaikraštį, stenduose, ateistiniuose vakaruose ir paskaitose. Tu verti jį atsakinėti į įvairių anketų klausimus ir prievarta brauniesi į jo sąžinę.

Ir jei mano vaikas bus silpnas, arba aš būsiu nesugebėjęs jo visapusiškai užgrūdinti, Tu jį suluošinsi, išmokysi veidmainiauti, netikėti tėvu arba mokytoju, o greičiausiai jais abiem. Ar nepradės mano vaikas tada blaškytis, ar nepradės apgauti Tavęs ir manęs, ar neims ieškoti įtartinų pramogų, paviršutiniškų džiaugsmų, ar nenueis ten, kur nei Tu, nei aš nenorime, kad nueitų? Ar bus jam brangūs kilnesni idealai? Ar rūpės jam tautos ateitis? Liaudies gerovė? Gal jis virst paprastu egoistu, be kilnesnių siekimų, be aukštesnių tikslų, susirūpinusiu tik savo asmeniškais malonumais? Ar daug tuomet iš tokio jaunuolio bus džiaugsmo Tau ir man? Ar bus nauda tautai ir žmonėms? O mūsų tauta nedidelė, todėl kiekvienas jos narys yra brangus ir reikalingas. Juo labiau kiekvienas jaunuolis, kiekvienas besiskleidžiantis tautos žiedas turėtų būti sveikas ir gražus! Taip, mielas Mokytojau, vaikai mūsų ateitis, mūsų tautos ateitis, ir mes turime rimtai susimąstyti, kaip su šia ateitimi

elgiamės.

Tiesa, Tu pasiteisini, kad taip liepia, kad Tu vykdai kažkieno nurodymus, valią. Gal Tu pats to nenori ir taip nedarytum, jei nuo Tavęs priklausytų. Labai tuo tikiu. Bet vis dėlto prisimink, kad vaikas mano, bet ne tu, kurie Tave įpareigojo auklėti jį priešingai mano auklėjimui. Atsimink tą didžiulę atsakomybę savo tautai. Jos ateitis, jos gyvuliniai reikalai Tave taip pat turėtų įpareigoti. Ar nebijotum stoti prieš tautos teisumą? Ar galėtum gryna sąžine atsakyti, kad niekuomet nekeitei žmogui ir tautai švenčiausių dalykų į didesnę algą ir saugią ramybę?

Pagaliau pinigai. Tie pinigai, kuriuos Tu gauni už savo darbą, yra mano ir kitų mokinių tėvų uždirbti. Bet į tėvų norus, kaip turi būti auklėjami vaikai, atsižvelgti nenori.

Nenoriu, Mokytojau, Tau nurodinti, kaip turi dirbti. Tai Tavo pedagogo dalykas. Dirbti su jaunu žmogumi iš tikrųjų nelengva. Auklėti vaiką ar jaunuolį, formuoti jo charakterį tai tikrai didelis, atsakingas ir sunkus darbas. Todėl šitame darbe neturėtų būti vietos ir laiko griauti tai, ką aš jau esu padaręs. Priešingai, čia mudviem abiem reikia bendradarbiauti, vienas kitam padėti, reikia dirbti išvien, kuo vieningiau. To iš mūsų reikalauja tėvo, mokytojo, mudviejų abiejų – mažos lietuvių tautos sūnų pareiga!

**Tavo mokinio Tėvas
„Lietuvos katalikų
bažnyčios kronika“,
1973 m. Nr. 7**

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Renginių ciklą skiria šv. Juozapato metams

Kitąmet bus minimas Vilniaus 700-ųjų metų jubiliejus ir 400-osios šv. Juozapato Kuncevičiaus (apie 1580–1623) kankinystės metinės.

Šios sukakties proga Seimui paskelbus 2023-uosius šventojo Juozapato metais, Vilniaus arkivyskupijos Bažnytinio paveldo muziejus kviečia į renginių ciklą „Kijevo krikščionybės skaitiniai Vilniuje“.

Visus metus truksiantys renginiai leis pažinti šventojo Juozapato asmenį, jo epochą, rusėnišką Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės dėmenį, istorinius ir kultūrinius Ukrainos ir Lietuvos ryšius.

Renginių cikle – mokslininkų paskaitos, diskusijos Bažnytinės

unijos ir unitiško kultūros paveldo klausimais, ekskursijos. Šv. Juozapato metų kulminacija taps 2023-ųjų rudenį atidaroma tarptautinė paroda „Tegul visi bus viena. Šv. Juozapato Kuncevičiaus kankinystei – 400“.

1623 m. lapkričio 12 d. Vitebske nukankintas Juozapas Kuncevičius – šventasis, sujungęs Vilnių su Ukraina, Kijevo su Roma. Bazilijonų ordinas, prie kurio įkūrimo jis prisidėjo, tapo neatsiejama Vilniaus istorijos, kultūros, religinio gyvenimo dalimi. Gimęs dabartinės Ukrainos teritorijoje Voluinės Volodymyre, Vilniuje jis subrendo kaip dvasininkas. Kartu su būsimu Kijevo metropolitu Josifu Veljaminu Rutskiu 1617 m. įkūrė Šv. Bazilijaus Didžiojo ordiną, prisidėjęs prie daugiatautės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kultūros formavimosi.

„Kijevo krikščionybės skaitiniai Vilniuje“ prasidėjo spalio 25 d. doc. dr. Genutės Kirkienės pranešimu „Kaip ir kodėl Ukrainos krikščionybę savinasi Maskovija?“

Istorikė aptarė didžiulį krikščionybės slinkties, apibrėžusias Ukrainos krikščionybę, jos stačiatikybės situaciją ir padėtį Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje.

Anot istorikės, Maskva save laikė imperatoriaus Konstantino Didžiojo dvasine ir politine paveldėtoja, tinkama Romos ir Konstantinopolio įpėdine. Maskvos, kaip Trečiosios Romos, ideologijos sklaida stiprino bizantišką cezarpapizmo – valstybės valdovo kaip Bažnyčios vadovo – idėją.

Kijevo Rusijos krikštas tapo ideologiniu pagrindu Maskovijai, prisidėngus Ukrainos stačiatikybės gynimu, savintis ją

ir rusėnų žemes. Tai lėmė ilgai neišvengiamą Kijevo ir Rusijos metropolitų atsiskyrimą, nors Trečiosios Romos idėjos Maskva

neatsisakė iki šių dienų.
**Pagal Bažnytinio paveldo
muziejaus informaciją parengė
Vilma Nemunaitienė**

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

